

February 2, 1967

**Report by Kneset Members Mikonis and Sneh on
their talks with Suslov and Pomemarev**

Citation:

"Report by Kneset Members Mikonis and Sneh on their talks with Suslov and Pomemarev", February 2, 1967, Wilson Center Digital Archive, Israel State Archive, Levy Eshkol Papers, File A-7935\9. Obtained for CWIHP by Guy Laron.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/114296>

Summary:

Mikonis and Sneh [Israeli Communist Kneset (Parliament) Members] were apparently instructed by the Prime Minister's office to submit a list of 13 questions to the heads of the international department of the Soviet Communist Party. Suslov and Ponemarev responded in a meeting which took place in Moscow saying that the Soviet Union had always acknowledged Israel's right to exist and had been making strenuous efforts to dissuade its Arab allies from starting a war against it. The two Soviet officials also implicitly endorsed the view that current Israeli Prime Minister, Levy Eshkol, was taking a more moderate and conciliatory line in his relations with Moscow.

Credits:

This document was made possible with support from Leon Levy Foundation

Original Language:

Hebrew

Contents:

Original Scan

9
④

יג. האם אין צורך להעמיד מול הגישה הציונית על העם היהודי ויחסו לישראל הגדרה מרכזי-סטיית-לניניסטית שתסביר את יחסי הגומלין בין העם היהודי בעולם וחלקיו לבין ישראל.

בפגישה בה השתתפו מלבד סוסלוב ואחרים מצד הסובייטים נטלו גם חלק וילנר-טומיץ טובי. מר סוסלוב שפתח את המפגש אמר כי בריה"מ רואה בישראל מדינה בורגנית-דמוקרטית. ממשלת ישראל מנחלת מדיניות פרו-ערבית ומסייעת למערב לפעול באסיה ובאפריקה. לדעתו יש להבחין את ההבדלים ואת החוגים השונים המרכיבים את השלטון בישראל. מר סוסלוב הדגיש כי ממשלת ישראל והמנועה הציונית מארגנות קונגרסים בהם מדברים נגד בריה"מ. בהפסק דבריו חזר והדגיש ככי בריה"מ מכירה בקיומה של מדינת ישראל עצמאית ומבחינה בין השלטון והמוני העם. ממשלתו מחייבת פתרון שלום בסכסוך הישראלי-ערבי שיביא לשכנות טובה בין המדינות באיזור. הוא סיפר כי ראשי בריה"מ דחו בפגישותיהם עם נאצר, עארף וראשי מדינות ערב אחרים שביקרו במוסקבה, כל רציון של חוקפנות נגד ישראל. ראשי בריה"מ הסבירו כי הם נגד פתרון מלחמתו של הסכסוך הישראלי-ערבי. מר סוסלוב ציין כי למדינתו אין שום דבר שסותף עם מאו-טסה-טונג המחייב פתרון מלחמתו של הסכסוך הישראלי-ערבי, לכך גם אין הם מכירים בארגון השחרור פלשתינה מיטודו של שוקייירי ומסרבים להזמין לביקור במוסקבה. עם זאת הבחיר מר סוסלוב כי מיהטים חשיבות לכל מאבק נגד האימפריאליזם. מדינתו הוסיף סוסלוב - נגד פתרון מלחמתו העשוי לסכן את שלומם של המוני העם משני הצדדים.

אחריו דיבור פונומיורוב אשר קרא מכתב שהוכן ואושר במוסדות המפלגה המרכזיים. הוא הדגיש כי לא פעם הסבירו חבריו את עמדתם השוללת שוביניזם אנטי-ישראלי. לדעתו חובת קומוניסטים לבקר את הכוחות השוביניסטים במחנה הערבי. גם הוא סבור כי יש להבחין בין החוגים השונים הפועלים בשלטון. אטור לקומוניסטים להיות אדישים למגמות ליברליות בשלטון ובמדינה וכן להיות אדישים לעובדה, איזו קבוצה ידה על העליונה בשלטון. מר פונומיורוב גיבש את עמדתו בשבע נקודות.

- א. פתרון סכסוך ישראל-ערב בדרכי שלום בלבד.
- ב. קיום עצמאותה של ישראל - עובדה שלא ניתנת לערעור, והכרה שהערבים יכירו בישראל על יסוד החלטות האו"ם משנת 1947.
- ג. הגנת המיעוט הערבי בישראל (מכאן תשובה לשאלה האם הערבים בישראל הם עם או מיעוט).
- ד. הגנת זכויות הערבים הפלשתינאים.
- ה. תמיכה בתנועה ערבית לאומית כל אימת שהיא אנטי-אימפריאליסטית.
- ו. התנגדות לכוון הסרו-אימפריאליסטי של ממשלת ישראל.
- ז. מאבק וביקורת על המגמות הריאקציוניות והשוביניסטיות בתנועה הלאומית הערבית.

מר פונומיורוב וקוריאנוב סטרו למיקונים כי רק החת להץ מחלקתם התפרטס מאמרו של כספי ב"זכנים חדשים" המחייב את זכותה של ישראל למי חירדון. כן ספרו שניהם שנין מחלקתם לבין משה"ח הסובייטי מתגלים לא פעם חילוקי דיעות ביחס לישראל. הם טענו כי כל אימת שנעשיית פעולה למען ישראל כגון: ביקור "בריוזקה" מכירת הרכוש הסובייטי, רכישה סחודות בישראל וכיו"ב מגישים מיד שגרירי מדינות ערב פתאם למשה"ח. לדעתם יש סכוי לשיפור היחסים הכלכליים בין ישראל ובריה"מ.

אשר להצעת טנה ומיקונים בדבר יוזמה סובייטית טענו השניים שעם כל אבחנתם בין ממשלת בן-גוריון ואשכול יש לראות ביצד המעל ממשלת אשכול בזכות עצמה. לפי מעולותיה ידונו בדבר הצעדים הבאים. בשיחום אלו הועלה גם ענין המירוז של האיזור.

804/00
30 7/2.66

דו"ח ש. מקובים ומשה סנה על שיתוחיתם עם סוטלוב, מונמיוורוב - ראש המחלקה לקטי חוץ ליד המסלגה הקומוניסטית ומזכיר הועד הסרכוי, קוריאנוב סגנו ומילובאנוב - מנהל הפדור למז"ח במחלקה זו. - שנמסר למוסדות מק"י עם שובם ממוסקבה, בוקרשט ורומא. שניהם מסרו כי הם הגישו למוסדות המסלגה הקומוניסטית במוסקבה תזכיר הכולל 13 שאלות.

השאלות הן:

- א. האם מק"י צריכה להיות חיל החלוץ (אבאנגארד) של מעמד הפועלים הישראלי או חיל המאסף של כל החנועה הלאומית הערבית?
- ב. האם ישראל הנה מדינה כדורגנית דמוקרטית אשר קיימת על יסוד חוקים או שהיא מעין כובש קולוניאטורי שקיומו עומד בסיכון שאלה? האם יש להגדיר את השלטון בישראל כשלטון של ימין סוציאל-דמוקרטי המנהל מדיניות פרו-ערבית או שיש לראות בו שלטון בזעני קולוניאליסטי כפי שטוענים מדינאים ערביים שונים?
- ג. האם יש להגדיר את הסכסוך ישראל-ערב כסכסוך בין ארצות שכנות בעניינים כגון: גבולות, פליטים, מים, חופש השיט או שזה סכסוך בין כובש קולוניאטורי לבין עם ערבי מדוכאן האם יש לזהות את ישראל עם האימפריאליזם בלבד ואת הערבים עם אנטי-אימפריאליסטים?
- ד. מהו היחס לגבי ההכרזות של מדינאים ערביים האומרות שהקמת ישראל היא קשר אימפריאליסטי נגד עמי ערב ולפתרון הבעיה הארצי-ארצישראלית מוחנה בהיסול ישראל ובגירוש יהודים שעלו לארץ אחרי 1917 בהתאם לפרוגרמה של ארגון שוקיירי שאושרה בוועידת הפייסנה הערבית האחרונה?
- ה. האם היחס לארגון צבא הפדור פלשתינאי מיוסדו של שוקיירי חייב להיות כאל נציגות חוקית של העם הערבי הפלשתינאי או צריך להיות יחס אל ארגון שמסרוזחיו נוצרות את השלובל האם יש להצדיק את החרם האנטי-ישראלי או יש לדחותו?
- ו. כיצד להתייחס למסע של הסובייניזם הערבי האנטי-ישראלי המופעל תחת לחץ מדינות ערב על ארצות ניטרליות סוציאליסטיות ועל ארגונים דמוקרטיים בינלאומיים במטרה להשיג תמיכתם לחיסול ישראל; האם צריך להסתפק בחסתיגות מוצנעת מזה או יש להאבק בשיטתיות נגד מוסעה זו? האם גישה שלילית למסע זה נגד ישראל עומדת בסתירה לסולידריות עם חלקים מתקדמים בחנועה הלאומית הערבית? האם החיית הסובייניזם הערבי נוגד את מאבקם של מק"י נגד הסובייניזם היהודי?
- ז. האם מק"י יכולה להציג גישה חד-צדדית שהעדיפה צודקים בכל ואשר ישראל תמיד אשמה, או שיש להאבק על פתרון סכסוך ישראל-ערב על יסוד של הדדיות?
- ח. האם יש להגדיר את האוכלוסייה הערבית כמיעוט לאומי הפובל מדכוי לאומי או להגדירה כעם שני בעל זכויות להגדרה עצמית עד להפרדותה?
- ט. האם מק"י צריכה לראות בשאלה הלאומית משוט "פרימאט" או לראות בה אחת השאלות החשובות ולחקרש מספיק מרץ וזמן לבעיות אחרות המעסיקות את חנועה הפועלים הישראלית?
- י. האם יחס לחוגים השליטתיים בישראל צריך להיות יחס של אבחנה בין החלקים השונים שבהם וניצול הניגודים הקיימים ביניהם הוך שאיננה לשותפות עם מסלגה הפועלים אחרות ז.א. מסלגות פועלים ציוניות, כי אחרות אין?
- יא. האם יש לצפות ליוזמה סובייטית בפתרון הסכסוך בדרכי שלום בדומה ליוזמה בסכסוך תורכיה-יוון הודו-פקיסטן? האם אין מקום לדעה שיש לנצל לצורך זה את השעות של 4 שנים שנחנה על ידי ראשי מדינות ערב בוועידתם בקזבלנקה כדי להעלות הצעות ברות ההצעות הסובייטיות מאפריל 1957?
- יב. האם יש יסוד לחידוש הקשרים הכלכליים עם ישראל כפי שביריה"מ עושה עם תורכיה, פרס פקיסטן ואחרות.